

ЗМІСТ

ДО 70-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА ОЛЕКСАНДРА ЗАВАЛЬНЮКА

Валерій Степанков, Олександр Комарніцький. ОЛЕКСАНДР ЗАВАЛЬНЮК: БІОГРАФІЧНИЙ ПОРТРЕТ ЯСКРАВОЇ ОСОБИСТОСТІ, ТАЛАНОВИТОГО ВЧЕНОГО, ВИЗНАЧНОГО ПЕДАГОГА І МЕНЕДЖЕРА ВИЩОЇ ОСВІТИ 9

МЕТОДОЛОГІЯ ІСТОРІЇ, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

Ігор Опря. ПРАВОСЛАВНО-КАТОЛИЦЬКІ ВІДНОСИНИ У ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст. В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ..... 42

Сергій Куксенко. ІСТОРИЧНА НАУКА ПРО УГОДОВСТВО ТА НОНКОНФОРМІЗМ РУСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В УРСР У ПЕРІОД УТИСКІВ 1950-1960 рр. 52

Ігор Смуток, Ярослав Лисейко, Леся Смуток. ДОКУМЕНТИ ЛЬВІВСЬКОГО ШЛЯХЕТСЬКОГО СУДУ (1784-1855) ЯК ДЖЕРЕЛО ДО ГЕНЕАЛОГІЇ ТА ІСТОРІЇ ШЛЯХТИ ГАЛИЧИНИ 64

Олександр Федьков, Антон Ковальчук. СПІВПРАЦЯ ПОДІЛЬСЬКИХ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІВ ІЗ ГАЗЕТОЮ «ПРАВДА» (1908-1912 рр.)..... 74

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Володимир Газін. МОСКВА, ВАРШАВА ТА ЧИГИРИН В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ВІЛЕНСЬКО-РАДНОТСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ КОНФІГУРАЦІЇ (друга половина 50-х рр. ХVІІ ст.)..... 87

Сергій Тимофійко. ДИСКУСІЇ СТОСОВНО НАЦІОНАЛЬНОГО ПИТАННЯ, ПОЛІТИЧНОГО УСТРОЮ ТА КООРДИНАЦІЇ АНТИСАМОДЕРЖАВНИХ СИЛ У РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ НА ПАРИЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ТА ОПОЗИЦІЙНИХ ПАРТІЙ (30 ВЕРЕСНЯ – 9 ЖОВТНЯ 1904 р.) 103

Артем Грачов. ПРОРИВ «ГЕБЕНА» ТА «БРЕСЛАУ» В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ 113

Лариса Ямпольська, Юлія Матей. ПРОБЛЕМА СТАТУСУ КАСПІЙСЬКОГО МОРЯ У ГЕОПОЛІТИЧНИХ СТРАТЕГІЯХ ЗАЦІКАВЛЕНИХ ДЕРЖАВ НА РУБЕЖІ ХХ-ХХІ ст. 128

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

- Наталія Гриськова.** ОСОБЛИВОСТІ ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОГО САМОДЕРЖАВСТВА У ПОДІЛЬСЬКОМУ РЕГІОНІ НАПРИКІНЦІ XVIII – НА ПОЧАТКУ 30 х рр. XIX ст. 144
- Олександр Добржанський.** ЛІДЕРИ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ НА БУКОВИНІ. ПОРІВНЯННЯ ІДЕЙНИХ ПЕРЕКОНАНЬ ТА ДІЯЛЬНОСТІ С. СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО І М. ВАСИЛЬКА 164
- Сергій Олійник.** «ВЕЛИКОРУСЬКА» ФУНКЦІЯ ГАЛИЧАНИНА ІВАНА ФІЛИПЧАКА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 178
- Микола Яцюк.** СОЦІАЛІСТИЧНА І КОНСЕРВАТИВНА ТЕЧІЇ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У 1918 р.: БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ І ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ВПЛИВИ 187
- Юрій Хоптяр, Андрій Хоптяр.** ПОЛЯКИ НА ПОДІЛЛІ НАПРИКІНЦІ XVIII – НАПРИКІНЦІ 30-х рр. XX ст. (НА МАТЕРІАЛАХ ЯРМОЛИНЕЦЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ) 201
- Ольга Лабур.** «РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТА УСПІШНІСТЬ»: ЖІНКИ ТА БІЛЬШОВИКИ В КОМУНІКАТИВНІЙ ВЗАЄМОДІЇ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 1920-х рр. В УКРАЇНІ 213
- Павло Кліщинський.** ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СФЕРІ ОСВІТИ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ В ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ 226

РЕЦЕНЗІЇ

- Анатолій Філінюк.** ІВАНЕВИЧ Л. А. ТРАДИЦІЙНА НОША УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПОДІЛЛЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX – ПОЧАТОК ХХІ ст.): ІСТОРІЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ, КОНСТРУКТИВНО-ХУДОЖНІ ТА РЕГІОНАЛЬНО-ЛОКАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ: МОНОГРАФІЯ. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ: ФОП МЕЛЬНИК А. А., 2021. 797 с.: іл. 242

CONTENTS

TO THE 70TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF PROFESSOR OLEKSANDR ZAVALNIUK

Valeriy Stepankov, Oleksandr Komarnitskyi. OLEKSANDR ZAVALNIUK: PROFILE OF A BRIGHT PERSONALITY, A TALENTED SCIENTIST, A PROFESSIONAL EDUCATOR AND FACILITATOR IN HIGHER EDUCATION	9
---	---

METHODOLOGY OF HISTORY, HISTORIOGRAPHY AND SOURCING

Ihor Opria. ORTHODOX-CATHOLIC RELATIONS IN RIGHT-BANK UKRAINE IN THE SECOND HALF OF THE XIX - EARLY XX CENTURY IN MODERN UKRAINIAN HISTORIOGRAPHY	42
Serhii Kuksenko. HISTORICAL SCIENCE ON THE AGREEMENT AND NONCONFORMISM OF THE RUSSIAN ORTHODOX CHURCH IN THE USSR DURING THE PERIOD OF OPPRESSION IN 1950-1960	52
Ihor Smutok, Yaroslav Lyseyko, Lesia Smutok. THE DOCUMENTS OF THE LVIV NOUBLE COURT (1784-1855) AS A SOURCE OF THE GENEALOGY AND HISTORY OF THE HALYCH GENTRY	64
Oleksandr Fedkov, Anton Kovalchuk. COOPERATION BETWEEN PODOLSK SOCIAL-DEMOCRATS AND NEWSPAPER «THE PRAVDA» (1908-1912).....	74

WORLD HISTORY

Volodymyr Hazin. MOSCOW, WARSAW AND CHYHYRYN IN THE CONDITIONS OF THE FORMATION OF THE VILNO-RADNOT POLITICAL CONFIGURATION (the second half of the 50's of the XVII century)	87
Serhij Tymofijko. DISCUSSIONS ON THE NATIONAL QUESTION, POLITICAL SYSTEM AND COORDINATION OF ANTIAUTOCRATIC FORCES IN THE RUSSIAN EMPIRE AT THE PARIS CONFERENCE OF THE REVOLUTIONARY AND OPPOSITION PARTIES (September 30 – September 30, 1904)	104
Artem Grachov. THE BREAK-THROUGH OF “GOEBEN” AND “BRESLAU” IN BRITISH FOREIGN POLICY	113

Larysa Yampolska, Yullia Matei. THE PROBLEM OF THE STATUS OF THE CASPIAN SEA IN THE GEOPOLITICAL STRATEGIES OF THE INTERESTED STATES AT THE TURN OF THE XX-XXI CENTURIES..... 128

HISTORY OF UKRAINE

Natalia Griskova. PECULIARITIES OF THE CHURCH-RELIGIOUS POLICY OF THE RUSSIAN AUTOCRACY IN PODILLYA AT THE END OF XVIII – AT THE BEGINNING OF THE 30S OF THE XIX CENTURY 144

Oleksandr Dobrzhanskyi. LEADERS OF THE UKRAINIAN MOVEMENT IN BUKOVYNA. COMPARISON OF IDEOLOGICAL BELIEFS AND ACTIVITIES OF S. SMAL-STOTSKYI AND M. WASYLKO 164

Serhiy Oliinyk. «GREAT RUSSIAN» FUNCTION OF GALYCHANYN IVAN FILIPCHAK DURING THE FIRST WORLD WAR 178

Mykola Yatsiuk. SOCIALIST AND CONSERVATIVE MOVEMENTS OF UKRAINIAN STATE FORMATION IN 1918: THE STRUGGLE FOR POWER AND INFLUENCES OF FOREIGN POLICIES 187

Uriy Khoptiar, Andrii Khoptiar. THE POLES IN PODILLYA AT THE END OF THE XVIII CENTURY – END OF THE 1930S (ON THE MATERIALS OF YARMOLINETSK DISTRICT OF KHMELNYTSKYI OBLAST) 201

Olha Labur. “EFFICIENCY AND SUCCESS” OF WOMEN AND THE BOLSHEVIKS IN THE COMMUNICATIVE INTERACTIONS OF THE SECOND HALF OF THE 1920S IN UKRAINE 213

Pavlo Klishchynsky. TRANSFORMATION PROCESSES IN THE EDUCATION SECTOR OF KHMELNYTSKYI OBLAST DURING THE PERIOD OF INDEPENDENCE: HISTORICAL AND STATISTICAL ANALYSIS..... 228

REVIEWS

Anatoly Filinyuk. IVANEVYCH L. A. TRADITIONAL LOAD OF UKRAINIAN PEASANTS OF PODILLIA (SECOND HALF OF XIX – BEGINNING OF XXI CENTURY): HISTORY, CLASSIFICATION, CONSTRUCTIVE-ARTISTIC AND REGIONAL-LOCAL FEATURES: MONOGRAPH. KHMELNYTSKYI: FOP MELNYK A.A., 2021. 797 p. : ill..... 242